Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

cluster secretaris-generaal
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
3 juni 2024

Kenmerk
5517597

Bijlage(n)
2

nota

Agendering CBJ Ontwerpbesluit verplicht elektronisch communiceren professionele wettelijke vertegenwoordigers

1. Aanleiding

Het *Ontwerpbesluit verplicht elektronisch communiceren professionele wettelijke vertegenwoordigers* regelt dat curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren die kwetsbare mensen beroepshalve bij hun financiën of andere persoonlijke zaken bijstaan, voortaan (proces)stukken langs elektronische weg bij de kantonrechter indienen. Het ontwerpbesluit lag van 4 maart tot 1 april 2024 in (internet)consultatie. De consultatiereacties zijn verwerkt. Daarmee is het ontwerpbesluit gereed om in het voorportaal te worden behandeld t.b.v. doorgeleiding naar de MR voor de voorhangprocedure in de TK en EK en vervolgens advisering door de RvS.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met aanbieding van het ontwerpbesluit aan de CBJ en tevens, indien de behandeling in de CBJ niet leidt tot inhoudelijke wijzigingen, in te stemmen met aanbieding aan de MR t.b.v.:

- instemming met verzending aan de Tweede en Eerste Kamer in het kader van de wettelijke voorhangprocedure en, indien de voorhangprocedure niet leidt tot inhoudelijke wijzigingen,
- instemming met verzending van het ontwerpbesluit voor adviesaanvraag aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

3. Kernpunten

Het ontwerpbesluit

Bij de instelling van een beschermingsmaatregel (curatele, beschermingsbewind en/of mentorschap) benoemt de kantonrechter een wettelijk vertegenwoordiger en houdt de kantonrechter toezicht op de kwaliteit en het functioneren van deze wettelijk vertegenwoordiger en op de voortgang en het verloop van de beschermingsmaatregel. Voor het toezicht moeten wettelijke vertegenwoordigers jaarlijks verschillende documenten bij de kantonrechter indienen. Het ontwerpbesluit verplicht wettelijke vertegenwoordigers die in het kader van hun beroep of bedrijf drie of meer volwassenen onder hun hoede hebben (de professionele wettelijk vertegenwoordigers), hierbij gebruik te maken van de elektronische weg.

De verplichtstelling zorgt voor meer efficiëntie in de communicatie tussen de professionele wettelijk vertegenwoordigers en de kantonrechter en versterkt het toezicht van de kantonrechter op deze wettelijk vertegenwoordigers. De wens om in zaken over curatele, beschermingsbewind en mentorschap de elektronische weg

open en verplicht te stellen, bestaat bij de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) al sinds 2019. Inmiddels maakt zo'n driekwart van de professionele wettelijke vertegenwoordigers in de communicatie met de kantonrechter al gebruik van de elektronische weg via de door de rechtspraak opengestelde mogelijkheden. Voor niet-professionele wettelijke vertegenwoordigers (familieleden die door de kantonrechter als wettelijk vertegenwoordiger van een volwassene zijn benoemd) wordt het gebruik van de elektronische weg niet verplicht, maar blijft dat een mogelijkheid.

De consultatiereacties
De Rvdr en het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) hebben advies over het ontwerpbesluit gegeven. Daarnaast zijn negen reacties op de internetconsultatie ontvangen (zes van individuele professionele wettelijke vertegenwoordigers, twee van brancheverenigingen en een van een softwareleverancier). De Rvdr heeft geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt. Naar aanleiding van het advies van het ATR zijn de gevolgen voor de regeldruk in kaart gebracht en is de regeldrukparagraaf aangevuld.

De consultatiereacties zijn in beginsel positief over het verplicht stellen van de elektronische weg in de communicatie met de kantonrechter, gezien de steeds meer digitale samenleving en de ontwikkeling naar een meer digitale rechtspraak. Wel bestaan wat zorgen over het goed werken van de in gebruik zijnde systemen en vragen de brancheverengingen om een redelijke termijn voor de aansluiting van professionele wettelijke vertegenwoordigers op het digitale systeem van de rechtspraak. In reactie hierop wordt opgemerkt dat de rechtspraak al sinds 2019 regelmatig in gesprek is met de brancheverenigingen en softwareleveranciers en dat aanpassingen en verbeteringen in het systeem een continue proces zijn in samenspraak met de brancheverenigingen en softwareleveranciers. Om aan de zorgen tegemoet te komen, adviseert de Rvdr om het verplicht elektronisch communiceren per 1 januari 2026 in te voeren in plaats van de eerder beoogde datum van 1 januari 2025 en zo de praktijk een langere invoeringstermijn te bieden. Dit advies is overgenomen.

4. Toelichting

4.1. Politieke context
Met enige regelmaat is er vanuit de Tweede Kamer aandacht voor het stelsel van beschermingsbewind, de financiering en de kwaliteit van professionele wettelijk vertegenwoordigers (m.n. beschermingsbewindvoerders). Dit ontwerpbesluit staat geheel los van deze discussies en van uw toezegging aan de Tweede Kamer naar aanleiding van het Commissiedebat Armoede en Schulden om in kaart te brengen of er voldoende financiering, capaciteit en middelen zijn om toezicht te houden op bewindvoerders.

Het ontwerpbesluit is breder dan alleen beschermingsbewind en heeft ook betrekking op zaken over curatele en mentorschap waarin iemand in het kader van zijn beroep of bedrijf tot wettelijk vertegenwoordiger van een volwassene is benoemd. Wel beoogt het ontwerpbesluit in algemene zin bij de dragen aan beter toezicht door de rechtspraak op professionele wettelijke vertegenwoordigers. Het verplicht elektronisch indienen van stukken verhoogt de kwaliteit van het rechterlijk toezicht, omdat zo meer adequaat toezicht kan worden gehouden

doordat controles op de verslaglegging worden geoptimaliseerd en eventuele tekortkomingen eerder worden gesignaleerd.

cluster secretaris-generaal
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Privaatrecht

Datum
3 juni 2024

Kenmerk
5517597

4.2. Financiële overwegingen
Het ontwerpbesluit heeft voor de rechtspraak geen gevolgen voor de werklast of IT-voorzieningen. Voor het elektronische communicatieverkeer heeft de rechtspraak al een digitaal systeem ontwikkeld en in gebruik.

4.3. Uitvoering
Voor professionele vertegenwoordigers die nog niet elektronisch communiceren met de kantonrechter heeft het ontwerpbesluit tot gevolg dat zij een systeemkoppeling moeten aanschaffen. Als professionele wettelijke vertegenwoordigers dat niet willen of kunnen, dan kunnen zij gebruik blijven maken van het inlogportaal van de rechtspraak. Hiervoor is het inlogmiddel E-herkenning nodig. Verwacht mag worden dat professionele wettelijke vertegenwoordigers al over E-herkenning beschikken. Dit middel wordt ook gebruikt om andere zaken voor de onder curatele, bewind of mentorschap gestelde persoon te regelen, bijvoorbeeld bij de Belastingdienst of de gemeente.

4.4. Afstemming
Deze beslisnota en de andere stukken zijn afgestemd met DRb.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Deze nota wordt openbaar met het toezenden van het ontwerpbesluit aan de Tweede en Eerste Kamer in het kader van de voorhangprocedure. De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

6. Bijlagen

1. Ontwerpbesluit verplicht elektronisch communiceren professionele wettelijke vertegenwoordigers met nota van toelichting
2. Aanbiedingsformulier CBJ